

liavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem. Humiliatio autem, passio, mors Christi, non fuere deceptiones sensuum, ex dictis supra; alioquin, ut inquit S. IREN. L. 5. c. 1. n. 2. et Divus THOMAS hic, tantum apparetur fuisse redempti.

294. *Inst. 2.* Ad Philipp. 2. dicitur: *In similitudinem hominum factus, et habitu inventus ut homo*; ergo non erat verus homo, alioquin Apostolus non dixisset: *ut homo*.

R. D. *Ant.* In similitudinem hominum specificam naturæ C. apparentiæ tantum N. *Ant.* et *Cons.* cum ejus ratione. Nam 1. *in similitudinem hominum* ex se non denotat apparentiam, sed etiam veritatem; et 2. pariter hæc: *ut homo*. Sic Gen. 5. Adam dicitur genuisse Seth *in similitudinem suam*; item sic dicimus de vero homine: *vivit ut homo*. Et quidem veritatem carnis hic declarari ab Apostolo, constat ex adjunctis; immediate enim ante dixerat de Christo: *qui, cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se æqualem Deo; sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens*. Ubi nomine formæ servi natura humana vera exprimitur; sicut per formam Dei vera natura divina. Ut merito TERTULLIANUS Lib. 5. contra Marcion. c. 20. in hunc textum diceret: *Æque non erit Deus Christus vere, si nec homo vere fuit in effigie hominis constitutus. Utrobique enim veritas necesse habebit eludi, si effigies et similitudo et figura phantasmati vindicabitur. Quod si in effigie et imagine, qua Filius Patris, vere Dei prædicatus est, etiam in imagine hominis, qua Filius hominis, vere hominem inventum, nam et inventum ratione posuit, id est certissime hominem.*

295. *Obj. II.* Etiam si Christus verum corpus non habuisset; non propterea impostor dici posset, aut decepisse homines. *Prob.* Etiam angeli sæpe apparuerunt in corporibus non veris; nec tamen ideo impostores dicendi; ergo nec Christus.

R. N. *Ass. et parit.* Angeli apparentes 1°. nunquam professi sunt se esse homines, filios hominis: licet in assumpto aereo corpore ad breve tempus homines imitari sunt visi. 2°. Licet more hominum viderentur ambulare, manducare, loqui; eas tamen actiones, se non vitaliter elicere, sed apparenter exercere subin contestati sunt, ut Tobie 12. 19. *Videbar quidem vobiscum manducare et bibere, sed ego cibo invisibili et potu, qui ab hominibus videri non potest, utor.* 3°. Saltem sua paulo post disparentia, aliove facto, quales essent, palam fecerunt. Et demum cujus angeli genealogiam, ortum, nativitatem, etc. Scriptura refert?

296. *Obj. III.* Verbum 1°. a Joanne dicitur: *caro factum*, non anima; ergo carnem solam assumpsit. 2°. Potest dici, quod Verbum in Christo suppleverit vices animæ; cur enim hoc non posset? 3°. Si præter corpus, Christus perfectam animam haberet, constaret tribus substantiis; sed, teste VASQUEZ in 3ª. part. Disp. 37. cap. 3., propositio illa a Concilio Toletano XIV. prolata, offendit BENEDICTUM II., qui eandem notavit.

Ad 1um. R. D. Dicitur caro factum per synecdochen, sumendo partem pro tota natura C. secus N. Sic, phrasi Scripturæ, sæpe caro pro toto homine sumitur, ut jam in Procemio observatum.

Ad 2um. R. N. *Assert.* Verbo divino enim convenire non possunt; imo repugnant, quæ Scriptura Christo quoad animam tribuit: tristari, pavere, et similes passiones, atque actiones.

Ad 3um. R. D. Si substantiam proprie sumas, prout communiter accipitur, pro natura completa N. si pro partibus substantialibus, quatenus natura humana Christi constat ex corpore et anima C. Sic natura divina Christi esset una substantia completa, corpus et anima seorsim duæ incomplete; atque ita substantiæ tres. Atque ita Patres Toletani propositionem suam exponebant Pontifici. Neque in hoc sensu censuram meretur; neque aliquam propterea summus Pontifex inflixit: qui solum monuerat, minus proprie dici *tres in Deo substantias*, si ita simpliciter, ac sine limitatione diceretur; eo quod nomen substantiæ simpliciter prolata, pro substantia, vel natura perfecta et completa, communiter sumi soleat.

ARTICULUS III.

AN CHRISTUS CARNEM ASSUMPSERIT, EX MATRE MARIA VIRGINE, ILLESA INTEGRITATE MATRIS?

297. *Dico I.* Verbum divinum ex beatissima Virgine Maria corpus assumpsit. Ita dogma catholicum contra Valentinianos, volentes, Christum corpus de cælo traxisse, perque Mariæ Virginis uterum, tanquam canalem, transmisisse.

Prob. I. Auctoritate S. SCRIPTURÆ. 1°. Christus dicitur factus ex semine David, factus ex muliere: sic ad Rom. 1. *Factus ei ex semine David secundum carnem*. Ad Gal. 4. *Misit Deus Filium suum, factum ex muliere*. Atqui nec ex semine David secundum carnem esset, neque factus dici posset ex muliere, si carnem de cælo traxisset, per Mariam duntaxat transiens; transitus enim jam factum supponit: sicut canalis (quod est simile hæreticorum) transeuntem aquam non facit, sed supponit. 2°. Matth. 1. dicitur *filius David, filius Abraham, natus de Maria*. Luc. 1. dicitur Maria Christum conceptura, paritura: atqui nullum ex his vere diceretur, si non assumpsisset vere corpus ex Maria Virgine, sed illud traxisset de cælo.

Prob. II. Ex SYMBOLIS FIDEI. Symbolo Apostolorum, quo confitemur: *Natus ex Maria Virgine*. Constantinopolitano: *Incarnatus de Spiritu sancto ex Maria Virgine*. Athanasiano: *Deus est, Christus, ex substantia Patris ante secula genitus, et homo est ex substantia matris in seculo natus*.

Eandem veritatem profitentur œcumenicæ Synodi. Ephesina I. epistolam CYRILLI recipiens tanquam orthodoxam (Labb. t. 3. p. 461. et seqq.) qua declaratur (Labb. ibid. p. 321. A.); *Non dubitarunt (scilicet SS. Patres) sacram Virginem Deiparam appellare: non quod Verbi natura, ipsiusve divinitas ortus sui principium ex S. Virgine sumpserit; sed, quod sacrum illud corpus, anima intelligente perfectum, ex ea traxerit*. Idem facit Constantinopolitanum II. can. 2. (Labb. t. 5. p. 570.), Nicænum II. in definitione fidei. (Labb. t. 7. 554. E.).

298. *Obj.* Sacræ Scripturæ testimonio, Christus carnem non ex Maria Virgine traxit, sed de cælo attulit; ergo:

Prob. Ant. 1°. Joan. 3. ait Christus de seipso : *Nemo ascendit in cœlum, nisi qui descendit de cœlo, Filius hominis, qui est in cœlo*; ergo corpus Christi non est ex substantia Mariæ Virginis, sed allatum de cœlo. *Prob. Cons.* Ratione enim divinitatis, sive qua Deus, non potuit descendere, propter immensitatem ubique existens.

2°. 1. Ad Cor. 15. Apostolus Adamo Christum opponit : Adamum vocans hominem terrenum; Christum vero hominem cœlestem : *primus homo de terra terrenus; secundus homo de cœlo cœlestis* : atqui si corpus Christi esset ex substantia Mariæ Virginis, etiam esset terrenum; ergo.

3°. Christus nunquam legitur beatissimam Virginem compellasse matrem, sed semper mulierem, ut in nuptiis Canæ : *Quid mihi et tibi est mulier?* Joan. 2.; in cruce : *Mulier, ecce filius tuus.* Joan. 19.

4°. Quin palam negavit, se habere matrem, vel fratres. *Quæ est mater mea, et qui sunt fratres mei?* Matth. 12. Quæ propositio in se negativa est; ergo.

R. N. *Ant. Ad prob. 1^{am}.* R. N. *Cons.* et hujus *prob. D.* Non potuit descendere qua Deus, motu locali : quasi cœlum deserens descendisset in terram, ceu terminum ad quem, in quo ante non fuisset C. descensu in alia acceptione N. Dicitur descendisse, quatenus humanam assumpsit naturam, eaque ratione se demittendo, et exinaniendo.

Ad prob. 2^{am}. R. D. Adamo Christum opponit secundum carnem ipsam N. secundum vitam, quæ in Christo, ob ejus sanctitatem substantialem, tota cœlestis fuit : e contra in Adamo magnam partem terrena C. Colligitur ex sequentibus; nam inde colligit Apostolus, Christum, ejusque discipulos spiritualia sectari; homines vero ex Adamo natos, et nondum Christum sectantes, terrestria, sive mundana : *Qualis terrenus, tales et terreni; qualis cœlestis, tales et cœlestes.* Ac concludit : *Sicut portavimus imaginem terreni; portemus et imaginem cœlestis.*

Ad prob. 3^{am}. N. *Cons.* Non enim sequitur : non est scriptum, quod Mariam appellaverit matrem; ergo sic nunquam appellavit. Deinde illam esse matrem suam sæpius et satis declaravit quoad rem, se vocando *filium hominis*; ut enim observat BEDA in Luc. cap. 11., alias *nec vere filius hominis diceretur.* Demum, etsi in citt. locis, aliis de causis, usus sit nomine mulieris : ut, ne in cruce prolato matris nomine ejus augeter dolorem; in nuptiis vero, ut ostenderet, majorem esse a se habendam rationem voluntatis Patris cœlestis, etc. De quibus plura Interpretes; S. Joannes tamen Mariam Christi matrem clare expressit, : *Stabant juxta crucem Jesu mater ejus et soror, etc.* Joan. 19. v. 25.; et v. 26. *Cum vidisset ergo Jesus matrem.*

Ad prob. 4^{am}. R. N. Quod ibidem id negare intenderit; sed ea occasione declarare voluit, potiori apud se loco esse matrem et fratres spirituales, qui legem Dei observant, quam consanguineos carnales; si præcise spectetur carnalis propinquitas.

Unde continuo in discipulos manum intendens : *Ecce, ait, mater mea et fratres mei; quicumque enim fecerit voluntatem Patris mei, qui in cœlis est, ipse meus frater, et soror, et mater est.*

299. *Dico II.* Verbum divinum carnem traxit ex Maria Virgine, sive inte-

gra, et ante Christi partum viri experte. Ita Christiani omnes contra Judæos, et qui nomine solo Christum professi, revera Judæi erant : Carpo- cratem, Cerinthum, Ebionitas, aliosque similes.

Prob. Ex gemino SCRIPTURÆ testimonio, quorum prius extat Isaia 7., alterum Matth. 1. Quoad primum. Cum Achaz liberandæ urbis Jerusalem, a rege Syriæ obsessæ, signum petere vel nollet, vel non auderet; Propheta hoc illi dedit : *Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum. Ecce Virgo concipiet, et pariet filium, et vocabitur nomen ejus Emmanuel.* Ad hanc prophetiam appellat Matth. c. 1. et impletam in Christo, a Maria concepto et genito, testatur : *Cum esset desponsata mater ejus Maria Joseph; antequam convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu sancto.* Cumque et Joseph mysterii ignarus dimittere sponsam vellet; eum ab Angelo instructum refert : *Joseph fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam; quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est. Pariet autem filium; et vocabis nomen ejus Jesum; ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum.* Tum subdit : *Hoc autem totum factum est, ut adimpleretur, quod dictum est a Domino per Prophetam : Ecce Virgo in utero habebit, et pariet Filium, et vocabunt nomen ejus Emmanuel; quod est interpretatum nobiscum Deus.*

Unde et aliud consequitur, beatissimam Dei Genitricem non tantum nihil deperdidisse integritatis virginæ ante Christi partum, sed nec in partu ipso; quia et Isaia Propheta, et Matthæus Evangelista utrumque enunciant : *Ecce Virgo concipiet, et pariet filium.*

300. *Reclamant* Judæi : 1°. Loco vocis *Virgo* in hebraico legi *Alma* : quæ vox hebraica non præcise virginem, sed *adolescentulam* significat, qualemcumque; itaque verterunt Symmachus, Aquila et Theodotion. 2°. Verba Isaia dicta esse de uxore Achaz regis Juda, quæ Ezechiam conceptura et paritura erat; quia Propheta regi dare signum volebat liberandæ urbis; sed quale signum fuisset, quod virgo multis post seculis conceptura et paritura esset? Vel certe de uxore Isaia ipsius intelligi debet.

Sed immerito; nam quoad 1^{am}. istud jam confutavimus n. 75. Quod vero Symmachum, Aquilam, Theodotionem attinet; his 1°. versiones ibid. citt. opponimus. 2°. Nullius hic quidquam auctoritas valet, nam Aquila et Theodotion, primum gentiles erant; postea Christiani; demum apostatæ facti, et Judæorum proselyti. Symmachus autem de Ebionitarum fæce, per se ante jam integritatem beatissimæ Dei Genitricis negantium. Quid mirum igitur, quod locum Prophetæ, contra versiones reliquas, ipsis nequidem Judæis suspectas, perverse interpretati sint?

2^{am}. vero nullo modo subsistit; quia, cum Isaia hoc vaticinium ederet; Ezechias jam decem, si non plures, annos natus erat; certum enim est 1°. prophetiam contigisse jam regnante Achaz, ut constat ex 4. Reg. c. 16. v. 1. 2°. Achaz regnavit annis sexdecim, ut iterum palam est ex 4. Reg. c. 16. v. 2. Ezechias vero continuo successit patri ibid. v. 20. Demum 3°. cum Ezechias in regno succederet, annorum erat 25. Posito igitur, quod jam tum in primo anno regni Achaz prophetia evenerit, Ezechias jam decimum ætatis annum saltem jam inchoaverat; quomodo igitur Propheta eum nasciturum prædicere poterat? Neque obstat, quod signum parituræ Virginis

multis post seculis eveniret; quia hoc signum prænunciare jussus erat Propheta, non quasi statim eventurum; alioquin saltem adhuc ante liberationem urbis impleri debuisset: quod vero falsum; cum ante liberatam urbem nec regi Achaz, nec Isaïæ a facto vaticinio proles nata sit; sed ut regem in spem erigeret, argumento sumpto ab omnipotentia Dei liberationem promittentis; ac si diceret: si Deus efficere possit, quod promittit se effecturum, ut Messias concipiatur et pariatur a Virgine; quanto magis liberare te et urbem poterit ab hostibus?

Uxor denique Isaïæ tempore vaticinii nec virgo erat, nec adolescentula; utpote quæ Isaïæ jam pepererat filium nomine *Jasub*, qui, quot tunc annorum fuerit, equidem non constat; sed tamen ipse adolescentiam decurrebat, patrem comitari solitus, Is. 7. v. 3.

301. *Obj. I.* 1°. Matthæus in genealogia Christi, hunc fuisse Abrahæ et Davidis filium, probat inde, quod Joseph ex Davide descenderit: sed hæc probatio non subsisteret, si Christus via ordinaria generationis non descenderet ex Davide; ergo.

2°. S. Scriptura diserte Josephum Christi patrem asserit: *Erat pater ejus et mater mirantes super his, quæ dicebantur de illo.* Luc. 2. 33. Et ibid. v. 48. *Ecce pater tuus et ego dolentes quærebamus te.*

3°. Apostolus ad Gal. 4. Mariam simpliciter *mulierem* appellat: *Misit Deus Filium suum factum ex muliere.* Item: sic alibi in Scriptura ab ipso Christo compellata est; ergo.

Ad 1um. R. Quomodo Matthæus, Christum Davidis esse filium, et consequenter Abrahæ, probet per Josephum, quin inde sequatur, Josephum naturalem fuisse Christi patrem; jam diximus in genealogia Christi n. 149. et sequentibus.

Ad 2um. R. D. Josephus vocatur pater Christi, juxta persuasionem communem et vulgarem C. quod revera naturalis Christi pater fuerit N. Constat ex ipso S. Luca c. 3. 23. *Et ipse Jesus erat incipiens quasi annorum triginta, ut putabatur, filius Joseph.*

Ad 3um. R. N. *Cons.* Nomen enim *mulieris* non importat præcise corruptam; sed est nomen naturæ et sexus, feminam indicans, ut ait S. Aug. L. 23. contra Faustum c. 7., sive illa virgo sit, sive non.

302. *Obj. II.* Maria saltem in partu integritatem amisit virginitatis. *Prob.* ex Patribus: sic 1°. TERTULL. L. de carne Christi. c. 23. *Peperit, inquit, quæ ex sua carne; et non peperit, quæ non ex viri semine. Et virgo, quantum a viro: non virgo, quantum a partu.* Et postea: *Etsi virgo concepit; in partu suo nupsit, ipsa patefacti corporis lege.* Idem prodit ORIGENES homil. 14. in Lucam. (opp. t. 3. p. 947. E. et 948. D.) 2°. Patres alii tam Græci, quam Latini, Virginis uterum in partu fuisse patefactum asserunt, ut IRENÆUS L. 4. c. 33. n. 11. S. ATHANASIUS epist. ad Epictetum n. 5. verum fuisse B. Mariæ partum probat, et nostræ similem Christi carnem ex eo, quod oblatum sit sacrificium propter apertum ab eo, qui est natus, matris uterum. Simili modo loquuntur plures alii, nixi S. Luca c. 2.: atqui *apertio uteri, reseratio, etc.* indicant læsum vel fractum virginitatis sigillum; ergo.

R. N. *Assert.* In quocumque enim reponatur virginitas, quod medicis

nondum omnino est extra controversiam; absolute tenendum est cum Isaia et S. Matthæo, dum decretorie pronunciant: *Virgo concipiet et pariet.* Eamdem illæsam in partu Mariæ integritatem Sophronius Patriarcha Hierosolymitanus clare expressit, in epistola Synodica, quæ a generali Concilio VI. Sess. 11. approbata fuit, hæc scribens (Labb. t. 6. p. 876. E.): *Partus ipse incorruptibilis, illibata Virginitas, quæ ante partum, et in partu et post partum est intemerabilis.* Item Syn. gen. IV. sive Chalcedonensis in Prophone-tico, in quo de integritate B. Virginis in partu loquuntur Patres (Labb. t. 4. p. 824. C.), adversus hostis in Ecclesiam conatus et impetus, Deum *excitasse Patres velut luminaria in errore degentibus, qui fidei intelligentiam omnibus exposuerunt, et Incarnationis beneficium accurate prædicarunt: quemadmodum ab initio illius ex utero perfectum sit mysterium: quomodo sit Dei genitrix propter eum, qui Virginitatem ipsi etiam post conceptum largitus est, atque, ut Deo dignum erat, uterum obsignavit.* Ubi, cum obsignatum et sigillo munitum dicunt Patres uterum Virginis post conceptum, manifeste indicant, in ipso partu obsignationem illam perstitisse. Demum concors Patrum est sententia; quorum testimoniis ex omni Ecclesiæ ævo petitis totas philyras implevit noster PETAVIUS, Theol. Dogm. de Incarnat. L. 14. c. 6.

Ad 1um. R. Nec TERTULLIANI, nec ORIGENIS, in rebus dogmaticis persæpe exorbitantium, hic nomine movemur; illisque hic plane heteroclitite opinantibus, Isaïam, S. Matthæum, generales Synodos IV. et VI., et reliquorum Patrum exercitum opponimus, cum iisque totius sensum Ecclesiæ. De TERTULLIANO plura num. sequenti, quæ et Origeni accommoda.

Ad 2um. R. 1°. D. *min.* Indicant læsum virginitatis sigillum, hic ubi partus extra ordinem, nec sine miraculo evenit N. in partu communi alias, et ordinario; quia ante partum per virum admissum jam læditur C. Sed, inquit S. Aug. sermone 14. de Temp. qui est de Natali Christi decimus (al. in append. 193. n. 2.), *tanta est divina illa potentia, ut et matrem reddat fecundam, et virginitatem (in partu, de quo hic loquitur) servet illæsam.* Et serm. 21. (al. in append. 120. n. 2.): *Virgo genuit... involata peperit... utrobique miraculum: et sine corruptione gravida, et in partu Virgo puerpera.* serm. 19. (al. 186. n. 1.): *Concipiens virgo, pariens virgo, virgo gravida, virgo facta, virgo perpetua.* Sermon. de diversis 50. (al. 191. n. 2.): *Maria virgo ante conceptum, virgo post partum.*

R. 2°. *Pateferi uterum, aperiri, etc.* plus illis Patribus non significat, quam *nasci*, ex materno prodire utero; quod ita ferret communis alias et naturalis fetum proferendi modus, ut aperto utero in lucem exeat: cujusmodi catachresis in vulgari sermone frequenter adhibetur.

Nec obstat: Quod eodem genere sermonis S. Lucas Evangelista c. 2. ex Moyse Exod. c. 13. 2. et Num. 8. 16. accepto, quo primogenitus significatur, usus sit. Nam in ferendis legibus id spectat legislator, quod naturaliter et communiter accidit, non quod extra ordinem, nec sine miraculo. Proin communi et usitato modo loquitur.

303. *Dico III.* Etiam post Salvatoris partum beatissima Dei Genitrix MARIA, virgo constanter integra permansit. Ita rursus Christiani omnes, contra Apollinarem aliosque, quos *Antidicomarianitas* nominat S. EPIPHANUS hæc. 78., tum Eunomium, Helvidium, Jovinianum virginitatis hostem, ac

propterea dictum a S. Hieron. L. 1. cont. Jovin. ab initio *Christianorum Epicurum*, Bonosum, etc. Etsi vero de illæsa Mariæ post partum Christi virginitate S. Scriptura sileat, efficaciter tamen

Prob. I. Ex perpetua traditione Patrum. Sic ORIGENES hom. 7. in Lucam (opp. t. 3. p. 940. B.) *in tantam quippe nescio quis, ait, prorupit insaniam, ut assereret negatam fuisse Mariam a Salvatore, eo quod post nativitatem illius juncta fuerit Joseph.* Tum hoc dicere, ait, esse hæresin, illamque ut impiam, ac nefariam damnat. S. EPIPHANIUS hæres. 78. n. 5. 6. (opp. t. 1. p. 1037.), inter hæreses refert illam Antidicomarianitarum sententiam; quin blasphemiam appellat. S. BASILIUS homil. in sanctam Christi generationem n. 5. (opp. t. 2. p. 600. A.): *Christum, inquit, amantium aures non sustinent hoc audire, quod Dei genitricis aliquando virgo esse desiderit.* S. AMBROS. in epist. 42. ad Siricium (al. 7.) et L. de Institut. Virg. c. 5. n. 35. *Fuerunt, qui eam (B. Mariam) negarent virginem perseverasse. Hoc tantum sacrilegium silere jam dudum maluimus; sed quia causa vocavit in medium, ita ut ejus prolapsionis etiam Episcopus argueretur, indemnatum non putamus relinquendum.* Omitto plures.

Conf. hæc traditio a sensu utriusque Ecclesiæ Græcæ et Latinæ, quæ ad exemplum S. EPIPHANII, etiam in generalibus Synodis, sanctissimam Dei Genitricem nomine *semper Virginis*, vel antonomastice *Virginem* compellere consuevit. Porro sensus ille et mens totius Ecclesiæ inde amplius elucet, quod, quos supra memoravi perpetuæ virginitatis Mariæ obtrectatores, eo solo nomine ab antiquis, et usque huc a Catholicis, ut hæretici habiti sint et damnati.

Prob. II. Rationibus D. TH. 3. p. q. 22. a. 3. in 6. 1º. Antidicomarianitarum dogma injuriosum est Christo: sicut enim hic erat Unigenitus Patris, velut Filius Patris perfectus; ita decebat, ut esset Unigenitus Matris. 2º. Est injuriosum Spiritui sancto, ut, quam ipse obumbraverat, et sibi in sacrarium elegerat, in quo Christi corpus formaret, postea cognita fuerit ab homine. Unde et 3º. summæ ingratitude se ream fecisset Virgo sanctissima, si Dei Filii partu non contenta carnales expetiisset nuptias, et post conservatam tanto prodigio virginitatem, hanc tamen carnali concubitu deponere voluisset; quod proinde tanta Virgine, quam unam, ceu matrem Filii sui inter omnes dignissimam, elegerat Deus, non potest a quoquam homine suæ rationis compote præsumi.

304. *Obj.* Ex Scriptura et Patribus. 1º. Matth. 1. 18. dicitur Maria desponsata fuisse Josepho: *Cum esset desponsata Mater ejus Maria Joseph;* ergo, inferunt Centuriatores Magdeburgenses Cent. 1. Lib. 1. c. 10. ad mentem Calvinii et Bezæ, *liquido constat, ita utrumque fuisse affectum, ut statuto tempore, more aliorum conjugum, voluerint liberos, dante Deo, procreare.* Et cur alias nupserit?

2º. Ibidem dicitur: *Antequam convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu sancto;* ergo postea convenerunt; hoc enim denotat particula *antequam*.

3º. Rursum ibid. v. 26. de Josepho asseritur: *Et non cognoscebat eam, donec peperit filium suum primogenitum;* ergo post partum Christi Josephus Mariam cognovit; hoc enim indicat particula *donec*.

4º. Christus ibid., tum alibi, vocatur Mariæ *primogenitus*; sed hæc vox est correlativa, et supponit alios adhuc postea fuisse genitos.

5º. Christus adhuc fratres habuit, Matth. 12. 46. *Ecce mater ejus et fratres stabant foris;* ergo post Christi partum adhuc peperit.

6º. Tertullianus, L. de Monogamia c. 8. *Christum quidem Virgo enixa est, inquit, semel nuptura post partum, ut uterque titulus sanctitatis in Christi censu dispungeretur, per matrem, et virginem, et univiram.*

R. Ad 1º. N. Cons. Matrimonium enim sine ejus usu consistit, unde de Josephi et Mariæ conjugio ait Aug. L. 1. de Nupt. et Concup. c. 11. *Nec mendax manserat conjugis appellatio; ubi nec fuerat, nec futura erat carnis ulla commixtio.* Et L. 23. contra Faustum c. 8. *Neque enim, quia (Josephus) concubitu non commixtus, ideo non maritus.* Ac S. AMBROS. de Institut. Virg. c. 6. n. 41. impugnans eos, qui putabant, nullum fuisse Mariæ et Josephi matrimonium: *non defloratio, inquit, virginitatis facit conjugium, sed pactio conjugalis.* Rationem vero, cur beatissima Virgo post conceptum nupserit Josepho, idem reddit in Luc. L. 2. n. 1. *Fortasse ne diceretur quod conceperat ex adulterio.* Et paulo post: *Ne temerata virginitatis adureretur infamia, cui gravis alvus corruptelæ videretur insigne præferre.*

Ad 2º. et 3º. R. N. Cons. *Non enim sequitur, ut postea convenerint; sed Scriptura, quod factum non sit, ostendit, inquit Hier. in cap. 1. Matthæi.* Sic Gen. 8. de corvo a Noe emisso dicitur: *Non revertebatur, donec siccantur aquæ;* quo non istud innuitur, quod redierit siccatis aquis; sed quod prorsus non redierit. Ps. 109. *Dixit Dominus Domino meo: sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum;* non sequitur, quod non amplius sit sessurus ad dextram. Item 1. Cor. 15. *Oportet illum regnare, donec ponat omnes inimicos sub pedibus ejus;* non sequitur, quod post humiliatos ejus inimicos non sit regnaturus. Hinc particula *donec, antequam,* ex se, et phrasi Scripturæ non semper tempus definitum, sed et indefinitum, imo infinitum significat.

Ad 4º. R. N. vocem *primogenitus* supponere alios post illum progenitos; sed vi sua præcise significat eum, ante quem alius genitus non est: sive dein post eum geniti sint alii, sive non, inquit S. BASILIUS orat. de Christi generat. n. 5. (opp. t. 2. p. 600. B.) Et vero, Num. 18. 16. offerri Deo debuit, et primo post partum mense redimi primogenitus: sed si primogenitus non est, nisi post quem alius est genitus; oblatio ac redemptio differri potuisset usque ad secundogenitum, quia ante hujus ortum prior nondum esset primogenitus.

Ad 5º. R. Equidem ex Patribus aliqui Josephum viduum fuisse autumant, cum B. Mariam sibi desponsaret, filiosque procreasse ex priori matrimonio, qui dicti postea *fratres Domini*. At non probatur hæc opinio, nullo nixa fundamento; sed libris apocryphis, teste S. Hieronymo in cap. 12. Matth. v. 49. ubi, *quidam, inquit, fratres Domini de alia uxore Josephi filios suspicantur, sequentes deliramenta apocryphorum.* Unde rectius dicitur, fratres Domini appellatos fuisse, quod essent ejus secundum carnem consanguinei, usitata alias Scripturæ phrasi, Gen. 13. Abraham et Loth dicuntur fratres; atqui Loth Abrahæ nepos erat. Gen. 29. Laban Jacobum fratrem vocat; at Laban erat Jacobi avunculus, Gen. 28. 2. Jacobus minor ab

Apostolo ad Gal. 1. *frater Domini* compellatur; sed erat Cleophæ, sive Alphæi filius. Quo gradu autem essent Christi consanguinei, vide in tabula genealogica Christi n. 151.

Ad 6um. R. cum S. Hieronymo L. contra Helvidium; cum opinionis suæ vindicem proferret Tertullianum: *Et de Tertulliano quidem nihil amplius dico, quam Ecclesiæ hominem non fuisse.* TERTULLIANUM tamen vindicat ab hac sententia PETAVIUS. Et vero hæc, *nuptura post partum*, exponit PETAV. de Incarn. L. 14. c. 3., ut *nubere* sit idem, ac *uterum resignari*.

ARTICULUS IV.

AN VERBUM OMNES CORPORIS HUMANI PARTES, ET QUO ORDINE SIBI HYPOSTATICE CONJUNXERIT?

Quæstio movetur 1°. de sanguine, quem Verbo divino hypostatice immediate fuisse conjunctum negat DURANDUS, et quidam alii. Estque variorum de schola Lutheri, duce OSIANDRO, opinio, inde pariter asserentium, de facto gloriosum Christi corpus esse absque sanguine: pronum est, hujus causam figmenti conjicere; ut sic jam remote, velut per cuniculos, viam facerent ad impugnandum dogma catholicum de concomitantia naturali sanguinis cum corpore in Eucharistia; et vicissim corporis cum sanguine.

2°. De aliis, quæ partes integrantes dicuntur humani corporis. Discrimen vero hic notant Theologi inter uniri *secundum hypostasin*, et *in hypostasi*. Prius tantumdem sonat, ac uniri per se immediate et proxime: ita ut pars sic unita a Verbo terminetur immediate, sive nulla parte alia mediante. Alterum assumptionem mediatam significat; sic in *hypostasi* dicitur assumi pars, quæ quidem non immediate Verbo conjungitur, inest tamen naturaliter in natura assumpta. Et quoniam corpus Christi variis constat partibus solidis et fluidis, de singulis quæritur: An eadem Verbum hypostatice, secundum hypostasin, sive immediate: an in hypostasi, sive mediate, assumpserit?

303. *Dico I.* Sanguis a Verbo divino secundum hypostasin, sive immediate et proxime assumptus est. Est communis et certa Theologorum sententia.

Prob. I. Auctoritate S. SCRIPTURÆ. Ad Hebr. 2. v. 14. ait Apostolus: *Quia ergo pueri communicaverunt carni et sanguini, et ipse similiter participavit eisdem; ut per mortem destrueret eum, qui habebat mortis imperium.* Sed Verbum immediate communicavit carni; ergo et sanguini; de utroque enim æqualiter, et sine ulla differentia loquitur Apostolus. Præterea S. Scriptura tribuit eodem modo redemptionem nostram sanguini Christi, ac corpori, idemque pretium. 1. Pet. 1. 19. *Redempti estis pretioso sanguine.* Ad Ephes. 1. 6. *Habemus redemptionem per sanguinem ejus.* 1. Joan. 1. 7. *Sanguis Jesu emundat nos ab omni peccato:* sed corpori Christi pretium suum advenit ex unione immediate cum Verbo, et secundum hypostasin; ergo et sanguini. Nec sufficit dicere, S. Sanguini accessisse pretium illud ab oblatione Christi, quia eundem Patri obtulit; nam et sudores et lacrymas eidem obtulit; ac licet etiam propterea dici possint operata redemptionem

et salutem nostram; nusquam tamen Scriptura id ita lacrymis, sudoribus ipsis, sicut ipsis sanguini attribuit.

306. *Prob. II.* Auctoritate CONCILIORUM et PATRUM. In Synodo generali IV. sive Chalcedonensi Act. 1. lecta, ac approbata fuit S. CYRILLI epistola, in qua verba Joan. 1. *Verbum caro factum est*, interpretatur hoc modo: *Non dixit Scriptura, Verbum Dei personam sibi hominis assumpsisse, sed carnem factum esse. Verbum porro factum esse carnem nihil aliud est, nisi similiter ac nos carne ac sanguine participasse* (Labb. t. 4. p. 162. D.). In Concilio item Ephesino pariter approbata legitur epistola S. CYRILLI synodica, ex Concilio Alexandrino; qua dicitur (Labb. t. 3. p. 400. B.), *Verbum Deum carnem et sanguinem assumpsisse.* Et Anathem. 5. (ibid. p. 409. A.) asseritur: *Verbum caro factum carni et sanguini perinde ac nos communicavit.* S. GREGOR. NAZIANZENSIS orat. 44. n. 9.: *Humana omnia, excepto peccato, suscipit.* Et auctor tract. 2. de Fide orthodox. (in append. t. 1. opp. S. Greg. Nazianzeni p. 906.): *Credimus.... Verbum caro factum esse.... hominem natum; non putative, sed vere; non aereum, sed corporeum; non phantasticum, sed carneum; ossa, sanguinem, sensum et animam habentem. Assumpsit corpus, ex carne, ossibus, et sanguine constans.* CLEMENS VI. in Extrav. *Unigenitus*, de Pœnit. et Remiss. *unam, docet, guttam Christi sanguinis, propter unionem cum divino Verbo, suffecisse ad redemptionem generis humani.* Eodem vero modo rursus loquuntur cit. Concilia et Patres. Sicut igitur carnem, ita immediate assumpsit et sanguinem; latum vero discrimen esset, si sanguis mediate solum assumptus esset; nec magis ea sanguini convenirent, quam sudori et lacrymis, mediate assumptis; at Concilia et Patres hic speciale quid docent de sanguine.

307. *Prob. III.* RATIONE. Verbum dum assumpsit, secundum hypostasin, naturam humanam; eam non mutilam, sed integram perfectamque assumpsit; ergo æque secundum hypostasin, aut immediate assumpsit partes, ex quibus integritas et perfectio naturæ consurgit: atqui inter eas partes, quibus integratur et perficitur corpus, cum primis sanguis est; nam 1°. sine eo nec integer, nec naturaliter esse homo potest: ut proin Levit. 17. 11. dicitur *anima carnis in sanguine esse, hoc est, vitam ab illo pendere, ut exponit S. Aug. q. 57. in Levit. 2°.* Propterea etiam sanguinem in corporibus resurgentium futurum esse tradunt uno ore Theologi. 3°. A Tridentino Sess. 13. c. 3. sanguis pars Christi dicitur: *Corpus sub specie panis et sanguinem sub vini specie... animamque sub utraque, vi naturalis illius connexionis et concomitantia, qua partes Christi Domini... inter se copulantur.*

308. *Dico II.* Verbum quoque immediate assumpsit partes integrales reliquas, solidas et fluidas; sive dicantur anima informari, sive non.

Ratio est eadem; quia naturam humanam veram integramque assumpsit; ergo simul partes eas, quæ ad illius veritatem ac integritatem pertinent. Tales sunt: caro, ossa, nervi, arteriæ, membranæ, etc. ex fluidis vero tres humores reliqui: phlegma, flava bilis, et atra. Item spiritus vitales et animales, qui sunt velut radii sanguinis purissimi, ac necessarii ad exercendas operationes vitales. Demum ungues, capilli; eo quod etiam ista tum ad inte-